

Tīkloties kultūras kanonā

Vidusskola, 8.–9.klase

LATVIJAS
KULTŪRAS
KANONS

L N B
LATVIJAS
NACIONĀLĀ
BIBLIOTĒKA

Iepazīsti Latvijas kultūrā nozīmīgas vērtības, saskatot daudzveidīgo savas dzīvesvietas kultūrvidē! Kultūras mantojums ir nozīmīga mūsu identitātes daļa, kas padara dažādu tautu un sabiedrības grupu kultūru unikālu. Turklāt tas pilnveido un bagātina mūsu dzīvi. Laikiem mainoties, vērtīga šī mantojuma daļa var tikt aizmirsta, tāpēc ir svarīgi to popularizēt.

Ko iegūsi, veicot šo projektu?

- Spēsi saskatīt kopsakarības kultūras vēstures procesos
- Papildināsi zināšanas par Latvijas kultūras vērtībām
- Izzināsi materiālās un nemateriālās kultūras vērtības un tradīcijas savā dzīvesvietā un pamatosi, kāpēc tās ir uzskatāmas par saglabājamu vērtību
- Apzināsies savu lomu kultūras mantojuma saglabāšanā, popularizējot to reālajā un digitālajā vidē

1 Izvēlies!

Aplūko www.kulturaskanons.lv. Kultūras kanona vērtības ir apkopotas astoņās nozarēs:

 TAUTAS TRADĪCIJAS	 ARHITEKTŪRA UN DIZAINS	 SKATUVES MĀKSLA	 VIZUĀLĀ MĀKSLA
 LITERATŪRA	 MŪZIKA	 KINO	 AINAVA

Izvēlies sev tuvākās jomas, izpēti tās un atlasī no daudzveidīgā klāsta vērtības, kuras tev liekas interesantas un saistās ar tavu dzīvi.

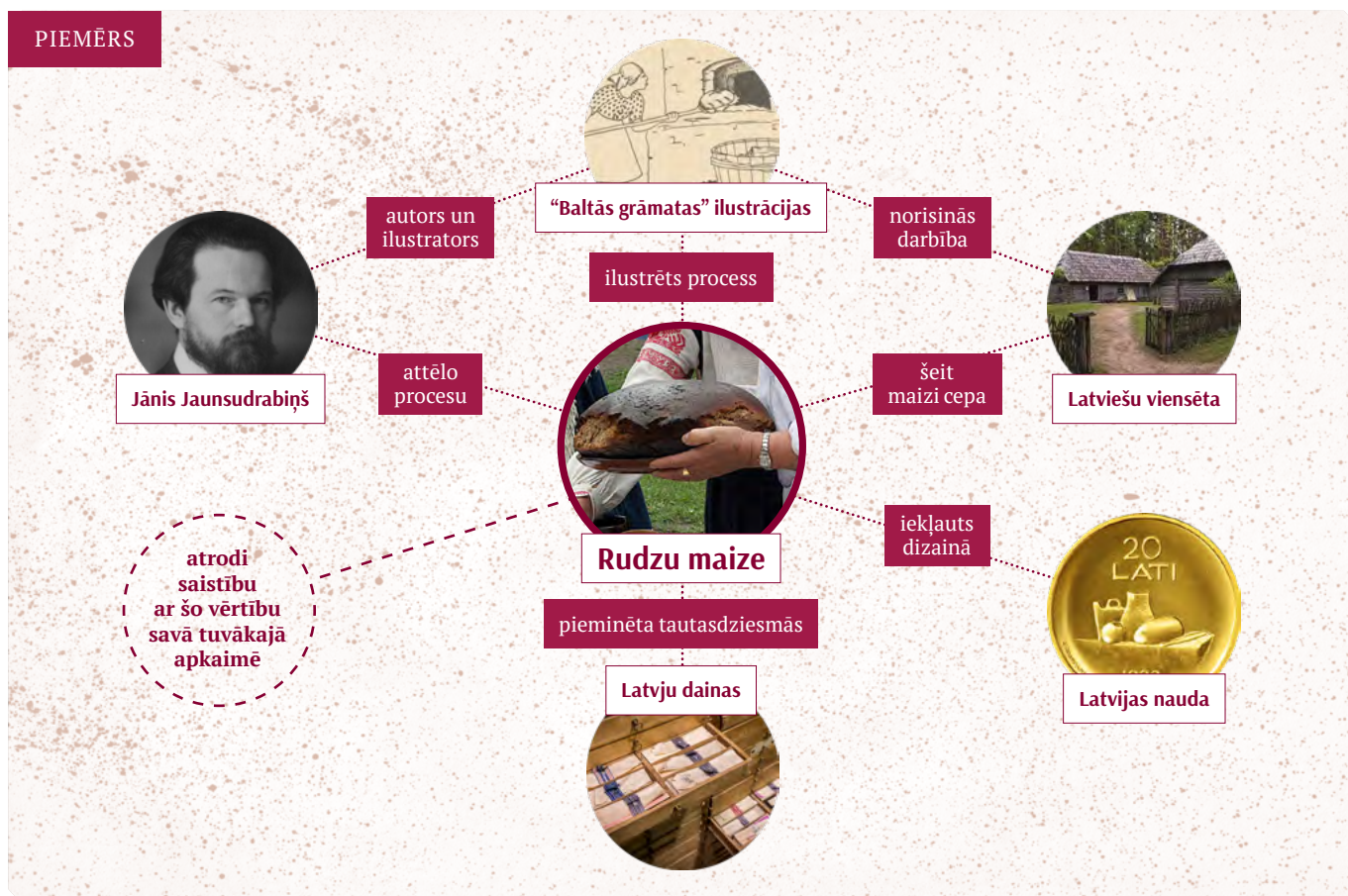
PIEMĒRS

Rudzu maize

2 Izpēti!

1. Pētot izvēlēto vērtību, vēro, kāda tai ir saistība ar citām kanona vērtībām. Tas palīdzēs ieraudzīt saikni ar vērtībām tavā vidē.

2. Noskaidro, kas tavā ciematā, pilsētā vai novadā ir saistāms ar šo vērtību. Vari apskatīt arī LKK mājaslapā [atrodamo karti](#). Kanona vērtībai un tavas vides kultūras vērtībām kopīgs var būt daudzveidīgs, piemēram, noskaņa, tematika, vēstījums. Tie būs tavi secinājumi un atklājumi. Uzdrīksties paust savu redzējumu, jo šeit nav pareizo atbilžu. Šis ir tavš pētījums un vērojums, galvenais, lai tas būtu pamatots.

- Apmeklē vai sazinies ar tuvāko bibliotēku. Bibliotēkas bieži veido novadpētniecības krājumu par nozīmīgākajiem reģiona notikumiem un personībām.
- Interesējies arī vietējā muzejā un kultūras namā.
- Izmanto citus digitālos resursus, piemēram:

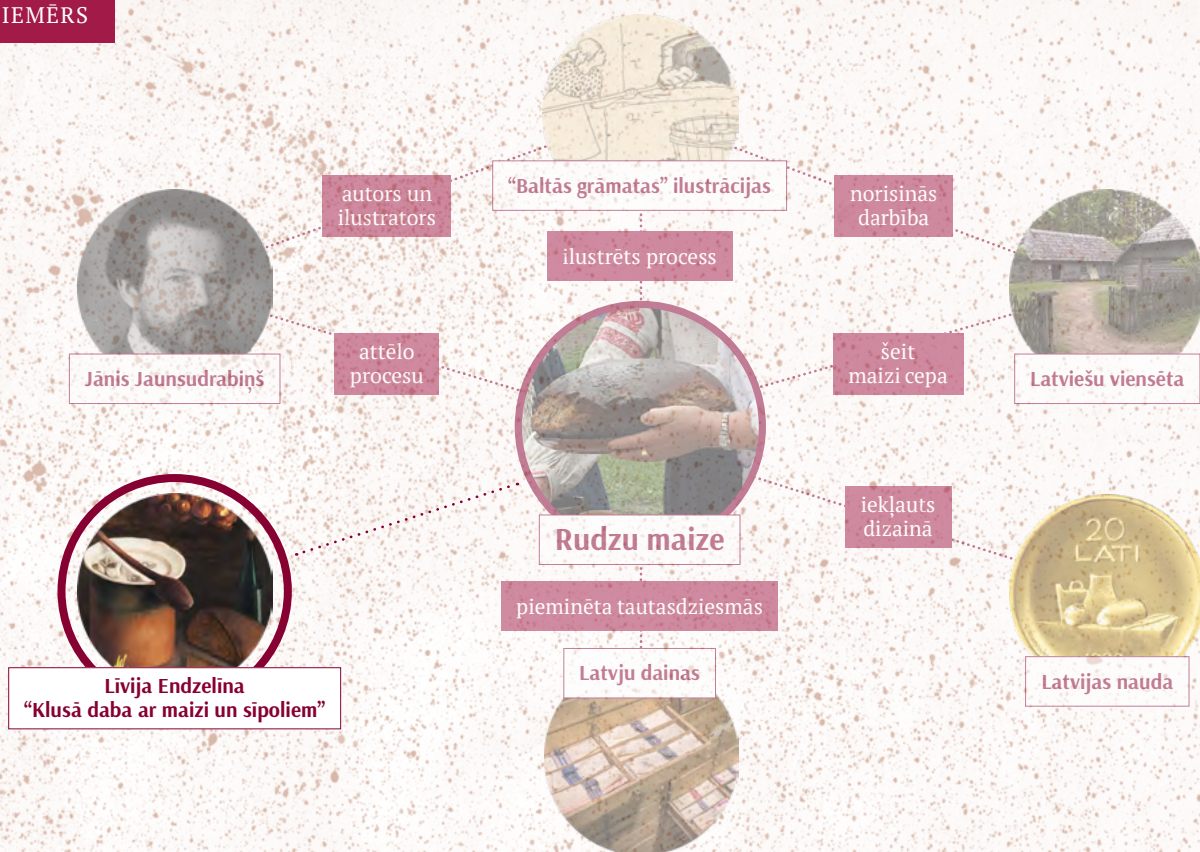
ENCIKLOPEDIJA.LV	ZUDUSILATVIJA.LV	AINAVUDARGUMI.LV
DZIESMUSVETKI.LNDB.LV	AUDIO.LNDB.LV	EUROPEANA.EU

Iedvesmai vari aplūkot UNESCO nemateriālās kultūras mantojuma karti, kurā redzami pasaules nemateriālā kultūras mantojuma saskares punkti.

Lai atrastu būtisko saistību, uzdod sev visdažādākos jautājumus par izvēlēto vērtību!

PIEMĒRS

Varbūt zini kādu novadnieku mākslinieku, kurš savā daiļradē atspoguļo maizes klaiņus. Iespējams, jūsu novadā ir populāri dalīties ar maizes ieraugu, un maizes cepšana mājās ir mūsdienīgā veidā atjaunota sena tradīcija. Varbūt zini, kur apkaimē agrāk bijušas dzirnavas? Cik senu recepti maizes pagatavošanā izmanto tuvējā maiznīca?

3. Novērtē, cik nozīmīgas ir jaunatrastās saistītās vērtības! Vai tās nav apdraudētas? Ko tu vai citi var darīt to uzturēšanai un saglabāšanai.

3 Apkopo rezultātus!

Pētījuma rezultātus vari apkopot un vizualizēt dažādos veidos:

1. Veido diagrammu, izmantojot kādu tiešsaistes rīku ([Canva](#), [Padlet](#), [Cmap](#)), lai demonstrētu izvēlēto kultūras vērtību saistību. Diagrammu vari papildināt ar skaidrojumiem un attēliem, lai ir viegli uztvert tajā atspoguļoto informāciju.
2. Radi kolāžu no sev pieejamiem materiāliem, izmantojot kultūras kanona vērtību elementus un atsauces uz tiem! Iedvesmojies no citās kanona vērtībās atrodamajiem vizuālajiem risinājumiem. Piemēram, [Latvijas plakāti](#) vai [Borisa Bērziņa](#) mākslas darbi. Kolāžu vari veidot arī ar digitāliem rīkiem, piemēram, [PicCollage](#).

3. Izveido oriģinālu video.

4 Dalies!

Apkopotos pētījuma rezultātus izplati pasaulē – skolā vai ārpus tās. Lai ziņa būtu iedarbīga, ļoti svarīgi ir saprast mērķauditoriju un izvēlēties piemērotu ziņas formātu un vidi. Izvēlies, kādu auditoriju gribi sasniegt un kādos kanālos to vislabāk darīt.

Padomā pats vai pārrunā klasē:

Kādos kanālos vislabāk sasniegt vienaudžus?

Kādos kanālos vislabāk sasniegt savu vecāku paaudzi?

Kādos kanālos vislabāk sasniegt seniorus?

Kādam jābūt ziņas formātam un saturam, lai tā šai mērķgrupai liktos saistoša?

Sasniedzamie rezultāti

8.—9. klase

- Protu izmantot tekstu, skaņu, attēlu, kustību un dažādas tehnoloģijas savu ideju paušanai. (K.9.2.1.)*
- Saprotu Latvijas kultūras mantojuma nozīmi. Apzinos sevi kā daļu no savas dzīvesvietas īpašās kultūrtelpas, protu to pamatot. (K.9.3.6.)
- Iesaistos Latvijas kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā. Šī procesa laikā sadarbojos ar citiem. (K.9.3.7.)
- Zinu, kādi kultūras notikumi un vērtības mani interesē. Protu mutiski un rakstiski izteikt vērtējumu par piedzīvotajām kultūras vērtībām un savu attieksmi pret tām. (K.9.4.1.)

Vispārīgais apguves līmenis

- Zinu materiālās un nemateriālās kultūras vērtības, tradīcijas savā dzīvesvietā un spēju pamatot, kāpēc tās ir uzskatāmas par kultūras mantojumu vai varētu kļūt par to. (K.V.2.4.)
- Atpazīstu Latvijas kultūras kanona vērtības, spēju raksturot to saikni ar laikmetīgajām kultūras izpausmēm un citām Latvijas materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma vērtībām. Protu pamatot kultūras mantojuma nozīmi savā ģimenē un kopienā. (K.V.2.5.)
- Spēju pamatot savu kultūras piederību (vienai vai vairākām grupām, kopienām, tautām, valstīm) un identitāti ar piemēriem no ikdienas dzīves un personiskās kultūras pieredzes. (K.V.2.8.)

Optimālais apguves līmenis

- Pētu un apzinos Latvijas kultūras daudzveidību, analizēju kopīgo un atšķirīgo Latvijas materiālajā un nemateriālajā kultūras mantojumā. Stāstu par sev nozīmīgu kultūras mantojumu un spēju argumentēt, kāpēc konkrēti kultūras artefakti tiek atzīti par kultūras mantojumu. (K.O.2.4.)
- Spēju raksturot Latvijas kultūras kanona vērtību saistību vienai ar otru un ar citām man nozīmīgām kultūras vērtībām. Protu integrēt kultūras mantojuma elementus pētniecības projektā. Protu skaidrot Latvijas kultūras kanona vērtību un citu kultūras mantojuma elementu ietekmi Latvijas kultūrvides veidošanā. (K.O.2.5.)
- Apzinos un spēju komentēt piederības izjūtu savai dzīvesvietai un kultūrvēsturiskajam novadam. Kritiski vērtēju kultūras nozīmi savas un vienaudžu identitātes veidošanā. (K.O.2.10.)

Augstākais apguves līmenis

- Skaidroju individuālo, ģimenes un skolas atbildību un iespējas tradīciju un kultūras mantojuma saglabāšanā. (K.A.2.4.)
- Piedalos materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā. Spēju kritiski vērtēt Latvijas kultūras kanonu un piedāvāt alternatīvas un papildinājumus Latvijas kultūras mantojuma popularizēšanai un saglabāšanai. (K.A.2.5.)
- Pētot noskaidroju, kā kultūrvīdē (reālajā un digitālajā) izpaužas personiskā un kopienas identitāte. (K.A.2.10.)

* Šeit un turpmāk atsauce uz projekta "Skola2030" plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem